

Jordbruksutskottets betänkande

1981/82: 22

om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark
(prop. 1981/82: 91)

Propositionen

I proposition 1981/82: 91 har regeringen (jordbruksdepartementet) föreslagit riksdagen att anta förslag till lag om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark. Lagen är avsedd att ersätta en lag från april 1980 i samma ämne.

Förbudet avses gälla i avbidan på kommande, mera långsiktiga beslut om bekämpningsmedlens användning i skogsbruket. Enligt förslaget bör lagen träda i kraft den 1 juli 1982.

Lagförslaget är av följande lydelse

Förslag till

Lag om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Spridning över skogsmark av bekämpningsmedel, avsedda för bekämpning av lövsly, är förbjuden.

Med spridning av bekämpningsmedel avses enligt denna lag inte metoder där enskilda trädstammar behandlas med bekämpningsmedel.

2 § Produktkontrollnämnden får medge undantag från 1 §, om det behövs för vetenskaplig prövning.

Produktkontrollnämndens beslut överklagas hos regeringen genom besvär.

3 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 2 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Genom lagen upphävs lagen (1980: 368) om förbud under viss tid mot spridning av bekämpningsmedel. Undantag som meddelats enligt 2 § sistnämnda lag skall gälla även efter den nya lagens ikraftträdande.

Motioner

Motioner med anledning av propositionen

I motion 1981/82: 2147 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas att riksdagen vid behandling av proposition 1981/82: 91 beslutar anta följande

1 Riksdagen 1981/82. 16 saml. Nr 22

Förslag till**Lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark**

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Kommunfullmäktige får förbjuda spridning av bekämpningsmedel, avsedda för bekämpning av lövsly, över skogsmark som är känslig från miljövårds- och friluftslivssynpunkt.

Regeringen, eller efter regeringens bemyndigande statens naturvårdsverk, meddelar närmare föreskrifter om när skogsmark kan anses vara av den art som avses i första stycket.

2 § För spridning av sådana bekämpningsmedel över annan skogsmark än för vilken kommunfullmäktige utfärdat förbud enligt 1 § första stycket krävs tillstånd av skogsvårdsstyrelsen.

3 § Tillstånd får lämnas om det finns starka skäl från skogsvårdssynpunkt.

Regeringen, eller efter regeringens bemyndigande skogsstyrelsen, meddelar närmare föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd.

4 § Produktkontrollnämnden får medge undantag från skyldigheten enligt 2 § att söka tillstånd till spridning om det behövs för vetenskaplig prövning. Därvid skall nämnden föreskriva de villkor som behövs till skydd för allmänheten.

5 § Skogsmarkens ägare har inte rätt till ersättning om spridning förbjuds enligt 1 § eller spridning annars vägras enligt 2 eller 4 §.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § eller villkor som föreskrivits enligt 4 § eller som i strid mot 2 § sprider bekämpningsmedel döms till böter eller fängelse i högst ett år.

7 § Skogsvårdsstyrelsens beslut enligt denna lag får överklagas hos skogsstyrelsen genom besvär.

Skogsstyrelsens och produktkontrollnämndens beslut överklagas hos regeringen genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983 då lagen som föreslås i regeringens proposition 1981/82: 91 om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark skall upphöra att gälla.

I motion 1981/82: 2148 av Göthe Knutson och Gullan Lindblad (båda m) yrkas

1. att riksdagen med avslag på regeringens proposition 1981/82: 91 hos regeringen begär förslag till ny lag i enlighet med alternativ 2 i utredningsförslaget (Ds Jo 1981: 11) innebärande att kemisk bekämpning tillåts, dock med rätt för kommunerna att förbjuda sådan bekämpning inom känsliga områden,

2. att riksdagen i den händelse hemställan under 1. icke bifalls av

riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till skogsvårdande åtgärder som utan användande av kemiska bekämpningsmedel gör det möjligt för skogsägare att uppfylla de krav som ställs i skogsvårdslagen 1979:7 och 9 §§.

I motion 1981/82: 2149 av Einar Larsson (c) och Börje Stensson (fp) yrkas

1. att riksdagen bifaller regeringens proposition 1981/82: 91, med den ändringen att den föreslagna lagen om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark träder i kraft den 1 juli 1982 och upphör att gälla den 1 januari 1983,

2. att riksdagen antar följande

Förslag till

Lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark

Häri genom föreskrivs följande.

1 § Spridning över skogsmark av bekämpningsmedel, avsedda för bekämpning av lövsly, är förbjuden.

Med spridning av bekämpningsmedel avses enligt denna lag inte metoder där enskilda trädstammar behandlas med bekämpningsmedel.

2 § Länsstyrelsen får medge undantag från 1 § om

1. skogsmarken har liten betydelse för friluftslivet, naturvården och den lokala befolkningens trivsel och

2. kravet enligt 7 § skogsvårdslagen (1979:429) i fråga om återväxt av skog inte rimligen kan tillgodoses genom rönjning med mekaniska metoder med hänsyn till skogsmarkens läge och beskaffenhet, skogsbeståndets sammansättning och tillgången på arbetskraft.

3 § Produktkontrollnämnden får medge undantag från 1 §, om det behövs för vetenskaplig prövning.

4 § I ärenden enligt 2 § skall yttrande inhämtas från kommunen och skogsvårdsstyrelsen.

Länsstyrelsen skall vid sin prövning ta stor hänsyn till kommunens bedömning av skogsmarkens betydelse för friluftslivet, naturvården och den lokala befolkningens trivsel.

5 § Särskilda bestämmelser finns om registrering av bekämpningsmedel och om medlens användning.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 2 eller 3 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

7 § Länsstyrelsens och produktkontrollnämndens beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen genom besvär.

Kommunen får överklaga beslut enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983 då lagen (1982:000) om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark skall upphöra att gälla.

I motion 1981/82: 2150 av Svante Lundkvist m. fl. (s) yrkas att riksdagen mot bakgrund av vad som anförts i motionen avslår regeringens förslag och antar följande

Förslag till

Lag om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Spridning över skogsmark av bekämpningsmedel, avsedda för bekämpning av lövsly, är förbjuden.

2 § Produktkontrollnämnden får medge undantag från 1 §, om det behövs för vetenskaplig prövning.

Produktkontrollnämndens beslut överklagas hos regeringen genom besvär.

3 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 2 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Genom lagen upphävs lagen (1980:368) om förbud under viss tid mot spridning av bekämpningsmedel. Undantag som meddelats enligt 2 § sistnämnda lag skall gälla även efter den nya lagens ikraftträdande.

I motion 1981/82: 2151 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen med ändring av proposition 1981/82: 91 beslutar anta följande som Motionärernas förslag betecknade förslag till lag om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark

Regeringens förslag

Motionärernas förslag

1 §

Spridning över — — — — — är förbjuden.

Med spridning av bekämpningsmedel avses enligt denna lag inte metoder där enskilda trädstammar behandlas med bekämpningsmedel.

2 §

Produktkontrollnämnden får medge undantag från 1 §, om det behövs för vetenskaplig prövning. Produktkontrollnämndens beslut överklagas hos regeringen genom besvär.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

3 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 2 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Genom lagen upphävs lagen (1980:368) om förbud under viss tid mot spridning av bekämpningsmedel.

Motioner från allmänna motionstiden 1982

I motion 1981/82: 1044 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1 c), att det provisoriska förbudet för spridande av bekämpningsmedel över skogsmark utvidgas till att också gälla parker och enskilda trädgårdar.

I motion 1981/82: 1921 av Olof Palme m. fl. (s) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 5), att riksdagen beslutar anta det i *bilaga* till denna motion framlagda förslaget till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark.

*Bilaga***Förslag till****Lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark**

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Spridning över skogsmark av bekämpningsmedel som är avsedda för bekämpning av lövsly är förbjuden. Undantag från förbudet kan medges enligt vad som sägs i 3 eller 4 §.

2 § Kommunfullmäktige skall föreskriva att beslut om undantag enligt 3 § inte får meddelas beträffande de områden med skogsmark som fullmäktige bestämmer.

Avgränsningen av områden som omfattas av föreskrifter enligt första stycket skall på lämpligt sätt utmärkas på karta. Beslut om sådana föreskrifter skall medges berörda markägare och sändas till skogsvårdsstyrelsen.

3 § Skogsvårdsstyrelsen får medge undantag från spridningsförbudet i 1 §, om

1. föreskrifter enligt 2 § första stycket inte gäller i fråga om skogsmarken och

2. kravet enligt 7 § skogsvårdslagen (1979:429) i fråga om återväxt av skog inte rimligen kan tillgodoses genom röjning med mekaniska metoder

†1 Riksdagen 1981/82. 16 saml. Nr 22

Kartong: S. 19, mom. 3 rad 5 Tillkommer: yrkande 3,

med hänsyn till skogsmarkens läge och beskaffenhet, skogsbeståndets sammansättning, arbetarskyddsskäl eller tillgången på arbetskraft.

4 § Produktkontrollnämnden får medge undantag från spridningsförbudet i 1 §, om det behövs för vetenskaplig prövning.

5 § Särskilda bestämmelser finns om registrering av bekämpningsmedel och om medlens användning.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot spridningsförbudet i 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 3 eller 4 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

7 § Skogsvårdsstyrelsens beslut enligt denna lag får överklagas hos skogsstyrelsen genom besvär.

Beslut av skogsstyrelsen eller produktkontrollnämnden överklagas hos regeringen genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982. Beslut om undantag enligt 2 § får inte avse spridning av bekämpningsmedel före den 1 juli 1983.

I motion 1981/82: 2073 av Gösta Bohman m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen hos regeringen begär förslag till lag om användning av kemiska medel i kontrollerade former vid bekämpning av lövsly i skogsbruket.

Utskottet

Användningen av bekämpningsmedel i skogsbruket har varit en av de mest uppmärksammade och debatterade miljöfrågorna under hela 1970-talet. Debatten har framför allt inriktats på spridningen från luften av lövbekämpningsmedel. För användningen av alla slags bekämpningsmedel har det sedan lång tid tillbaka funnits restriktioner i lagstiftningen. Sedan år 1975 regleras användningen av bekämpningsmedel i skogsbruket främst genom lagen (1973: 329) om hälso- och miljöfarliga varor och kungörelsen (1973: 334) i samma ämne. Denna lagstiftning innebär att spridningen har kringgårdats med långtgående säkerhetsföreskrifter. Bekämpningsmedel får sålunda varken säljas eller användas utan att vara registrerade hos produktkontrollnämnden. Registrering får inte ske om ett medel kan befaras medföra sådan olägenhet från hälso- och miljöskyddssynpunkt att det inte lämpligen bör användas i bekämpningssyfte eller om medlet på grund av bristande effektivitet inte är lämpat för sitt ändamål. Vid registrering skall bl. a. ges föreskrifter om märkning av förpackning till medlet samt om vad som kan behövas till skydd mot skada. Vid registreringen kan också föreskrivas annat särskilt villkor för att förebygga skada. Sådana villkor kan ändras när det finns skäl till det. Om nya uppgifter kommer fram om ett bekämpningsmedel kan registreringen återkallas. Kontrollen har under

åren successivt skäpts, bl. a. genom olika tillämpningsföreskrifter från produktkontrollnämnden.

I augusti 1979 tillkallade dåvarande chefen för jordbruksdepartementet en kommitté (Jo 1979:09) för att utreda frågan om användningen av kemiska medel i jord- och skogsbruket m. m. I avvaktan på resultatet av kommitténs arbete och på kommande, mera långsiktiga beslut om vilka bestämmelser som skall gälla för användningen av lövbekämpningsmedel i skogsbruket förbjöds i april 1980 spridning av sådana bekämpningsmedel genom lagen (1980:368) om förbud under viss tid mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark. Förbudet gällde till utgången av juni 1981 eller den senare tidpunkt som regeringen föreskrev. I maj 1981 beslutade regeringen att förlänga förbudet, dock längst till utgången av juni 1982.

Kommittén avlämnade i december 1980 sitt delbetänkande (Ds Jo 1980:11) Bekämpning av lövsly. Sedan betänkandet remissbehandlats förelades riksdagen i prop. 1981/82:44 ett förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark, varigenom sådan spridning i princip förbjöds. Förbudet skulle dock inte omfatta spridning som innebär att enskilda trädstammar behandlas med bekämpningsmedel (fickning, stubb-behandling och liknande metoder). Länsstyrelsen och produktkontrollnämnden föreslogs vidare få möjlighet att under vissa närmare angivna förutsättningar medge undantag från spridningsförbudet. Den nya lagen var avsedd att träda i kraft den 1 januari 1982 samtidigt som den tillfälliga förbudslagen från april 1980 skulle upphävas.

Riksdagen avtog i december 1981 regeringens förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark (JoU 1981/82:16, rskr 1981/82:84). Riksdagen begärde samtidigt att regeringen låter utarbeta ett nytt förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark enligt vissa närmare angivna riktlinjer och till utgången av juni 1983 förlänger giltighetstiden av lagen (1980:368) om förbud under viss tid mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark. Riksdagen uttalade samtidigt att ett sådant förslag bör kunna föreläggas riksdagen förhållandevis snabbt.

Mot bakgrund av de skilda meningar i frågan som framkom vid riksdagsbehandlingen anser jordbruksministern det knappast vara möjligt att redan under våren 1982 lägga fram ett förslag som kan ligga till grund för ett mera långsiktigt beslut i fråga om användningen av lövbekämpningsmedlen i skogsbruket. För planeringen inom skogsbruket är det emellertid angeläget att beslut fattas så snart som möjligt om vilka regler som skall gälla för användningen av lövbekämpningsmedel under i första hand besprutnings-säsongen 1982. I linje med vad riksdagen uttalat föreslår jordbruksministern därför att det nuvarande förbudet mot spridning av lövbekämpningsmedel över skogsmark förlängs i avvaktan på kommande, mera långsiktiga beslut om dessa medels användning i skogsbruket.

Enligt förarbetena till lagen (1980:368) om förbud under viss tid mot

spridning av bekämpningsmedel över skogsmark har regeringen bemyndigats att besluta om endast en kortare förlängning av förbudet efter utgången av juni 1981. Eftersom regeringen redan utnyttjat detta bemyndigande och förlängt förbudet ett år anser jordbruksministern att möjligheterna för regeringen att ytterligare förlänga spridningsförbudet är uttömda. Med hänsyn härtill föreslås att den nuvarande tillfälliga förbudslagen ersätts med en ny sådan lag från den 1 juli 1982. Enligt jordbruksministerns mening bör en sådan ny lag gälla intill dess en mer permanent lagstiftning kan träda i tillämpning.

Den nya lagen bör enligt jordbruksministerns mening ges ett något snävare tillämpningsområde än den nuvarande tillfälliga förbudslagen. Sistnämnda lag omfattar även sådan spridning av bekämpningsmedel som sker genom fickning, stubbehandling och liknande metoder. I överensstämmelse med regeringens förslag i prop. 1981/82: 44 anser jordbruksministern således att förbudet inte bör omfatta sådan spridning av lövbekämpningsmedel som innebär att enskilda trädstammar behandlas med bekämpningsmedel. Sådana bekämpningsmetoder innebär att endast de träd som behandlas med bekämpningsmedlet påverkas men däremot inte skogsmarken eller naturmiljön i övrigt. Frågan om möjligheterna att använda sådana selektiva bekämpningsmetoder bör därför i första hand bedömas från arbetsmiljösynpunkt. Det kan därvid konstateras att det f. n. pågår ett omfattande arbete med att utveckla och förbättra dessa selektiva bekämpningsmetoder. Användningen av dessa metoder bör därför inte utan vidare omöjliggöras. Frågan om i vilken utsträckning och under vilka förutsättningar selektiva bekämpningsmetoder får användas ankommer det i första hand på produktkontrollnämnden att avgöra inom ramen för lagstiftningen om hälso- och miljöfarliga varor. Från arbetsmiljösynpunkt skall dessa metoders användning bedömas även enligt arbetsmiljölagstiftningen. Lagtekniskt bör frågan lösas så att metoder där enskilda trädstammar behandlas med bekämpningsmedel definitionsmässigt inte anses som spridning av bekämpningsmedel enligt den nya lagen.

Som redovisats i det föregående var frågan om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark föremål för riksdagens prövning så sent som i december 1981 med anledning av prop. 1981/82: 44. Som jordbruksministern anför framkom vid riksdagsbehandlingen skilda meningar i frågan. Med hänvisning bl. a. till föreliggande starka eftersläpning när det gäller behovet av skogsröjning uttryckte sålunda företrädare för skogsnäringen vid uppvaktning inför utskottet farhågor för att ett genomförande av regeringens då framlagda förslag om principiellt förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark kunde leda till att 1979 års skogspolitiska beslut inte kunde vidmakthållas. Å andra sidan kritiserade företrädare för miljövärdningsintressena regeringens då föreliggande förslag för att vara oklart till sin innebörd och ej tillräckligt restriktivt när det gällde att motverka spridning och användning av kemiska lövbekämpningsmedel.

Motsvarande skiljaktighet i bedömningen återspeglades i de i anslutning till propositionen väckta motionerna vari från olika utgångspunkter riktades kritik mot regeringens förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark.

Från vänsterpartiet kommunisternas sida föreslogs sålunda riksdagen att besluta om i första hand ett generellt förbud utan undantagsbestämmelser, i andra hand ändringar i det då föreliggande lagförslaget. Socialdemokraterna upprepade för sin del vissa förslag som tidigare lagts fram om kommunernas rätt att bedöma om bekämpningsmedel skall få användas inom kommunens område eller ej. Kommunerna borde inom ramen för den fysiska planeringen ange vilka skogsområden som skulle undantas från besprutning. Inom dessa områden skulle totalförbud mot spridning av bekämpningsmedel för bekämpning av lövsly gälla. Den långsiktiga plan där detta anges skulle fastställas av kommunfullmäktige. Fullmäktiges beslut borde inte kunna överklagas till annan instans. För övriga skogsområden inom en kommun skulle ett generellt förbud mot spridning av bekämpningsmedel för lövslybekämpning gälla. Från detta generella förbud skulle dock dispens kunna lämnas av skogsvårdsstyrelsen. Moderata samlingspartiet slutligen uttalade sig i sina motioner för att riksdagen skulle anta det förslag till lag om anpassad lövslybekämpning som förordats som ett huvudalternativ av utredningen om användningen av kemiska medel i jord- och skogsbruket m. m. i dess betänkande Ds Jo 1980: 11 (alternativ 2). Riksdagsbehandlingen utmynnade i beslut om hemställan till regeringen att låta utreda förslag till lag i överensstämmelse med socialdemokraternas motionsförslag.

I fråga om den närmare innebörden av nyss berörda riksdagsbeslut och av de därvid behandlade alternativen till lösningar får utskottet hänvisa till innehållet i prop. 1981/82: 44 och utskottets betänkande 1981/82: 16.

De olika meningar som kom till uttryck när föreliggande lagstiftningsfråga i nyssnämnda sammanhang diskuterades i riksdagen återfinns i allt väsentligt redovisade även i de motioner som nu väckts i frågan, antingen under allmänna motionstiden eller med anledning av prop. 1981/82: 91.

I vänsterpartiet kommunisternas partimotion 2151 framförs sålunda ånyo kravet på totalförbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark. Enligt motion 1044, yrkande 1 c, bör förbudet att sprida bekämpningsmedel utvidgas att gälla också parker och enskilda trädgårdar.

I den socialdemokratiska partimotionen 1921 om miljövården hemställs (yrkande 5) att riksdagen beslutar anta ett i bilaga till motionen fogat lagförslag, utarbetat i överensstämmelse med av riksdagen i december 1981 antagna riktlinjer. I avvaktan på att mera permanenta bestämmelser för spridning av bekämpningsmedel över skogsmark beslutas bör enligt motion 2150 av Svante Lundkvist m. fl. (s) i prop. 1981/82: 91 föreslagna lag om förbud gälla med den ändringen att lagen även bör innefatta behand-

ling av enskilda trädstammar med lövbekämpningsmedel. Enligt motionärernas mening är det från arbetsmiljösynpunkt oacceptabelt att spridning av bekämpningsmedel får ske från marken.

Såväl i partimotionen 2073 (yrkande 3) som i motionerna 2147 och 2148 (yrkande 1) återkommer man från moderata samlingspartiets sida med sitt förslag om att ifrågavarande lagstiftning utformas i enlighet med det av utredningen om användning av kemiska medel i jord- och skogsbruket m. m. angivna huvudalternativet 2. Enligt motion 2147 bör lagen träda i kraft den 1 januari 1983. Den i prop. 1981/82: 91 föreslagna lagen föreslås i enlighet härmed upphöra att gälla den 31 december 1982. I motion 2148 (yrkande 2) föreslås i ett andrahandsyrkande vissa uppmjukningar av skogsvårdslagens bestämmelser om röjningsplikt m. m.

I motion 2147 av Einar Larsson (c) och Börje Stensson (fp) betonas angelägenheten av att det uppkomna dödläget i förevarande lagstiftningsärende bryts och att man får till stånd en långsiktig lösning i fråga om användningen av lövbekämpningsmedlen i skogsbruket. Motionärerna anser fortfarande att regeringens i prop. 1981/82: 44 framlagda lagförslag är det bästa och föreslår därför att riksdagen antar förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark i enlighet med den lagtext som förordades i nyssnämnda proposition. Som förarbete till lagen bör enligt motionärernas mening gälla vad föredragande statsråd anförde i sammanhanget. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1983, då den i prop. 1981/82: 91 föreslagna lagen om tillfälligt förbud bör upphöra att gälla.

Utskottet vill erinra om att riksdagen vid antagandet av nu gällande skogsvårdslag uttalade att användningen av herbicider och andra kemiska medel borde begränsas så långt som möjligt. Det framhölls att strävan måste vara att helt komma ifrån sådana kemiska bekämpningsmedel som medför risk för skada på människor eller i miljön.

När det gäller de kemiska bekämpningsmedel som används i skogsbruket har det vid avvägningen av motstående intressen ansetts motiverat att iaktta särskild försiktighet och beakta mindre framträdande skaderisker än i fråga om annan användning av kemiska produkter. När regeringen år 1977 förbjöd användningen av bekämpningsmedel innehållande ämnet 2,4,5-T togs således stor hänsyn till människors oro för att bekämpningsmedlen i fråga skulle ha verkningar som forskarna och expertisen på området hade förbisett. Vidare gäller för spridning av tillåtna bekämpningsmedel mycket långtgående bestämmelser avsedda att minska eventuella risker för skadeverkningar. Bestämmelserna har bl. a. inriktats på att ingen människa ofrivilligt skall behöva utsättas för besprutning eller komma in i områden som nyligen har blivit besprutade.

Som utskottet tidigare framhållit talar starka skäl för att vi även i fortsättningen är starkt restriktiva till kemisk lövslybekämpning. Stor hänsyn måste tas till det faktum att det i vida kretsar råder en betydande oro

för att spridning över skogsmark av vissa fenoxisyrpreparat och andra preparat har effekter som senare kan visa sig vara hälso- och miljöfarliga. Även om man genom anslag och annonsering varnar för vistelse i område som skall besprutas eller nyss besprutats är det svårt att hindra allmänheten från att komma i beröring med preparaten.

Regeringens nu framlagda förslag innebär att gällande lag om tillfälligt förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark i princip förlängs på obestämd tid, i avvaktan på kommande, mera långsiktiga beslut om ifrågavarande medels användning i skogsbruket.

Utskottet har tidigare understrukit att det för planeringen inom skogsbruket är angeläget att statsmakterna snarast ger ett klarläggande besked om hur problemet med lövbekämpningen i fortsättningen bör lösas. En fördröjning av lagstiftningsfrågan kommer enligt utskottets mening att medföra avsevärt men för åtskilliga skogsägare. Från bl. a. den synpunkten anser utskottet det viktigt att den tillfälliga förbudslagstiftningen snarast ersätts av en mera permanent lagstiftning på området.

Mot bakgrund av vad nu anförts har utskottet prövat möjligheten att på grundval av det material som föreligger i ärendet utforma ett lagförslag, som kan ligga till grund för ett mera långsiktigt beslut från riksdagens sida. Utskottet har därvid funnit att den i motion 2149 förordade lösningen med vissa smärre jämkningar bör kunna bilda underlag för ett sådant beslut. Utskottet får härvidlag anföra följande.

Motionsförslaget innebär att den i prop. 1981/82: 91 föreslagna tillfälliga förbudslagen antas att gälla under andra hälften av år 1982, varefter en permanent lag utformad i enlighet med regeringens tidigare, i prop. 1981/82: 44 framlagda förslag skulle antas att gälla fr. o. m. den 1 januari 1983. Sistnämnda förslag innebär att spridning över skogsmark av bekämpningsmedel, avsedda för bekämpning av lövsly, i princip förbjuds. Enligt förslaget får länsstyrelsen medge undantag från förbudet, om skogsmarken har liten betydelse för friluftslivet, naturvården och den lokala befolkningens trivsel och återväxten av skog inte rimligen kan tryggas genom röjning med mekaniska metoder. Vid prövningen av frågor om undantag från förbudet skall stor hänsyn tas till kommunens uppfattning om skogsmarkens betydelse för friluftslivet, naturvården och den lokala befolkningens trivsel.

Utskottet delar uppfattningen att det i skogsbruket i princip bör gälla förbud mot kemisk lövslybekämpning. Då kemiska medel för ändamålet ännu inte helt kan undvaras, krävs vissa dispensmöjligheter.

Utskottets ställningstagande innebär bl. a. att utskottet inte ansett sig böra biträda det i motion 2151 framförda yrkandet om undantagslöst förbud mot spridning av lövslybekämpningsmedel över skogsmark. Denna motion bör således avslås.

Som anfördes i prop. 1981/82: 44 bör föreskrifter om spridningen av lövslybekämpningsmedel tas in i en särskild lag som bör gälla vid sidan av lagstiftningen om hälso- och miljöfarliga varor liksom även arbetsmiljölag-

stiftningen. Detta innebär bl. a. att prövningen av ett bekämpningsmedels hälso- och miljöfarlighet som hittills skall ske på central nivå av produktkontrollnämnden.

När det gäller den principiella utformningen av en ny lag av mera permanent karaktär på förevarande område innebär det i ärendet omnämnda kommittéförslaget att tillståndsprövningen skall ske i två steg.

Först skall kommunen pröva skogsmarkens känslighet från miljövårds- och friluftslivssynpunkt. Därefter skall skogsvårdsstyrelsen i fråga om annan mark än för vilken kommunen utfärdat förbud mot spridning pröva om det finns tillräckligt starka skäl från skogsvårdssynpunkt att använda kemiska bekämpningsmedel på området i fråga. Utredningens förslag har kritiserats av vissa remissinstanser som anser att förslaget är för stelt och byråkratiskt. Enligt Kommunförbundet innebär förslaget att kommunerna får axla ett utrednings-, planerings- och informationsansvar, vars omfattning är svår att överblicka. Vidare uttrycker flera remissinstanser oro för att den föreslagna ordningen kan leda till att kommunerna kommer att bedöma skogsmarkernas känslighet från friluftslivs- och miljösynpunkt på olika sätt. Jordbruksministern ansåg i prop. 1981/82: 44 att denna kritik var befogad. Enligt hans mening borde vid prövningen av undantag från spridningsförbudet i ett sammanhang tas hänsyn till samtliga de omständigheter i det enskilda fallet som är av betydelse för dispensfrågan. Denna prövning var enligt jordbruksministerns mening länsstyrelsen bäst skickad att göra. Utskottet hyser i denna fråga samma uppfattning och anser alltså att länsstyrelsen bör vara den myndighet som prövar dispensfrågan. Utskottet vill bl. a. erinra om att länsstyrelsernas naturvårdsenheter representerar en inte obetydlig sakkunskap i hithörande frågor.

Detta betyder inte att kommunernas inflytande i dessa frågor begränsas i förhållande till vad utredningen föreslog. Som utredningen framhöll har kommunen det övergripande ansvaret för markanvändningen, och spridningen bör i princip inte ske i strid mot kommunens uppfattning om eller planer för markområdet i fråga. Kommunen har också de bästa förutsättningarna att bedöma i vad mån spridningen av bekämpningsmedlen kan ha en psykiskt ogynnsam inverkan på den lokala befolkningen. I linje med utredningens förslag bör kommunen ges ett starkt inflytande på frågan om dispens skall meddelas eller inte. Kommunens uppfattning om skogsmarkens betydelse för friluftslivet, naturvården och den lokala befolkningens trivsel bör sålunda väga tungt vid länsstyrelsens prövning av frågor om dispens från spridningsförbudet. Att ta in ett särskilt påpekande härom i lagtexten finner utskottet inte erforderligt. Andra stycket i 4 § i nu föreliggande lagförslag bör därför kunna utgå. Utskottet vill i sammanhanget fästa uppmärksamheten på att kommunerna som ett led i strävandena att stärka deras och därmed kommunmedlemmarnas inflytande på frågor som rör användningen av lövslybekämpningsmedel enligt lagförslaget avses få besvärsmätt även i de fall där en kommun inte är sakägare. Utskottet biträder detta förslag.

För att dispens skall kunna lämnas från förbudet mot kemisk lövslybekämpning bör som första villkor gälla att skogsmarken är av liten betydelse för friluftslivet, naturvärden och den lokala befolkningens trivsel. För det andra bör gälla dels att lövslybekämpning är nödvändig för att skogsvårdslagens krav i fråga om tryggheten av skogens återväxt skall uppfyllas, dels att omständigheterna är sådana att mekanisk röjning inte rimligen kan komma i fråga. Samtliga dessa förutsättningar måste således vara uppfyllda för att spridning skall få ske. Regler härom finns i det i motion 2149 framlagda lagförslaget 2 §. Vad som är rimligt från skogsvårdssynpunkt får enligt jordbruksministerns uttalande i prop. 1981/82: 44 bestämmas på grundval av en samlad bedömning av alla för det enskilda fallet betydelsefulla omständigheter. Vid bedömningen skall alltså sådana biologiska, tekniska och ekonomiska faktorer beaktas som bl. a. det geografiska läget, skogsmarkens beskaffenhet, beståndssammansättningen och terrängförhållandena. Hänsyn måste också tas till tillgången på arbetskraft som kan utföra röjning med mekaniska metoder.

Utskottet kan i princip ansluta sig till nyssnämnda tankegång. Utskottet vill dock erinra att det i de av riksdagen godkända uttalandena i prop. 1978/79: 110 om riktlinjer för skogspolitiken framhölls att en hög målsättning för skogspolitiken i vissa fall skulle kunna fordra åtgärder som inte är förenliga med den enskilda skogsägarens krav på lönsamhet. Det betonades att kraven givetvis inte får drivas för långt utan alltid måste vara rimliga. När samhället ställer upp krav på skogsproduktionen måste de sålunda anpassas både till de biologiska förhållandena och enskilda intressen.

Vad nu anförts innebär bl. a. att dispens från förbud mot kemisk lövslybekämpning skall kunna lämnas om lövslybekämpningen inte eljest kan genomföras på ett ekonomiskt godtagbart sätt. Detta bör för tydlighetens skull framgå av lagtexten. Utskottet förordar därför att 2 § 2 i lagförslaget ändras i enlighet härmed.

Det får förutsättas att kemisk lövslybekämpning över skogsmark får ske endast när det är till stor nytta för skogsägaren och samhället. Detta krav kan vara uppfyllt om lövslyproblemen är så svåra att kostnaden för noggrant utförd manuell röjning är väsentligt högre än kostnaden för kemisk lövslybekämpning. Vid bestämning av vad som skall anses vara väsentligt högre kostnad bör hänsyn tas till skogsbrukets olika lönsamhet i skilda delar av landet.

Självfallet bör länsstyrelserna vid sina bedömningar eftersträva en likformig tillämpning av dispensreglerna. Naturvårdsverket bör i samråd med skogsstyrelsen kunna utforma allmänna riktlinjer till ledning för länsstyrelsernas bedömningar. Likaså bör skogsstyrelsen bemyndigas meddela anvisningar till ledning för skogsvårdsstyrelsernas bedömning av hithörande ärenden från skogsvårdssynpunkt.

Vad utskottet här anför innebär att utskottet med anledning av regeringens förslag och motionerna 2073, 2147, 2148 och 2149 yrkande 2 föreslår att

riksdagen med vissa ändringar, för vilka utskottet redogjort i det föregående, antar det förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark som lagts fram i motion 2149 och som motsvarar det lagförslag regeringen tidigare lade fram i prop. 1981/82: 44. Lagen bör träda i kraft den 1 januari 1983.

I de avsnitt lagförslaget inte närmare kommenterats i det föregående ansluter sig utskottet till synpunkter som anfördes i prop. 1981/82: 44 i motsvarande ämne.

Utskottets här redovisade ställningstagande betyder också att utskottet avstyrker yrkandet i motion 1921 om att riksdagen antar ett förslag till lag utformat i enlighet med det riksdagsbeslut som fattades i december förra året.

Vad gäller tiden fram till dess den av utskottet i det föregående förordade lagen träder i kraft har utskottet inte något att erinra mot att nuvarande tillfälliga förbudslag från den 1 juli 1982 ersätts med en ny sådan lag utformad i enlighet med regeringens förslag i prop. 1981/82: 91. Mot förslaget att den nya lagen på i propositionen närmare angivna skäl ges ett något snävare tillämpningsområde än den nuvarande och inte skall omfatta s. k. fickning o. d. har utskottet således inte något att invända. Det bör nämnas att även den permanenta lagstiftning som föreslås gälla från den 1 januari 1983 har samma konstruktion i nu förevarande avseende. Utskottet, som i denna fråga således har samma uppfattning som redovisas i motionerna 2147 och 2149, avstyrker i överensstämmelse härmed ändringsyrkandet i motion 2150.

I prop. 1981/82: 91 framlagt lagförslag innehåller en övergångsbestämmelse av innebörd att undantag från spridningsförbud som med stöd av nu gällande lag medgetts för vetenskaplig prövning skall gälla även efter den nya lagens ikraftträdande. Motsvarande regel bör enligt utskottets mening införas som en övergångsbestämmelse även till den lag som utskottet förordat böra gälla fr. o. m. ingången av år 1983.

Svenska samernas riksförbund har vid uppvaktning inför utskottet framhållit angelägenheten av att kommande lagstiftning om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark inte utformas så att den leder till försämrade förhållanden för samerna och rennäringen.

Utskottet vill erinra om att samernas intressen i hithörande frågor beaktas inom ramen för gällande lagstiftning om hälso- och miljöfarliga varor. Kungörelsen om hälso- och miljöfarliga varor (1973: 334) innehåller sålunda generella föreskrifter om registreringen av bekämpningsmedel. Av dessa föreskrifter framgår bl. a. vilka möjligheter som produktkontrollnämnden har att i samband med registreringen meddela föreskrifter och villkor för medlens användning. Dessutom har produktkontrollnämnden fått bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter i fråga om spridning av bekämpningsmedel.

Produktkontrollnämnden har utfärdat särskilda föreskrifter för att skyd-

da samernas intressen. Sålunda får som regel spridning av bekämpningsmedel från luften över områden där renskötsel får bedrivas under hela året enligt rennäringslagen (1971:437) inte ske utan tillstånd av produktkontrollnämnden. Skall sådan spridning ske över andra områden där renskötsel får bedrivas krävs dels att den planerade spridningen anmäls till produktkontrollnämnden, dels att samråd om spridningen skett i förväg mellan vederbörande sameby och den för vars räkning spridningen skall ske.

Utskottet får i anslutning härtill framhålla att den prövning av dispensärenden genom länsstyrelsens försorg som utskottet i det föregående förordat givetvis måste ske med beaktande i förekommande fall av de särskilda bestämmelser som utfärdats till skydd för samernas intressen.

I motion 1044 föreslås att det provisoriska förbudet mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark utvidgas till att också gälla parker och enskilda trädgårdar.

Utskottet vill erinra om att förevarande förbudslagstiftning avser bekämpningsmedel avsedda för bekämpning av lövsly och alltså inte synes vara aktuell i de i motionen avsedda sammanhangen. Utskottet som vill hänvisa till att produktkontrollnämnden har det primära ansvaret för hithörande frågor finner i avvaktan på resultatet av övervägandena inom utredningen om användningen av kemiska medel i jord- och skogsbruket inte skäl att nu påfordra någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen. Den avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. beträffande *förslag till lag om generellt förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark*
att riksdagen avslår motion 1981/82: 2151,
2. beträffande *förslag till lag om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med anledning av motion 1981/82:2149 yrkande 1 samt med avslag på motion 1981/82:2150 antar det i proposition 1981/82:91 framlagda lagförslaget,
3. beträffande *förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark*
att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1981/82:2073 yrkande 3, 1981/82:2147, 1981/82:2148 och 1981/82:2149 yrkande 2 samt med avslag på motion 1981/82:1921 yrkande 5 antar det i *bilaga 1* till detta betänkande som *utskottets förslag* betecknade lagförslaget,

4. beträffande *förbud mot spridning av bekämpningsmedel i parker m. m.*

att riksdagen avslår motion 1981/82: 1044 yrkande 1 c.

Stockholm den 16 mars 1982

På jordbruksutskottets vägnar

HANS WACHTMEISTER

Närvarande: Einar Larsson (c)*, Svante Lundkvist (s)*, Maj Britt Theorin (s), Börje Stensson (fp), Grethe Lundblad (s)*, Hans Wachtmeister (m), Åke Wictorsson (s), Filip Johansson (c), Gunnar Olsson (s), Sven Eric Lorentzon (m), Håkan Strömberg (s), Martin Segerstedt (s), Lennart Brunander (c), Ingvar Eriksson (m) och Åke Persson (fp)*.

Reservation (mom. 2 och 3)

Svante Lundkvist, Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg och Martin Segerstedt (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Utskottet har" och på s. 14 slutar med "år 1983" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare understrukt att det är viktigt att skogsbruket snarast ges ett klarläggande besked från statsmakternas sida hur problemet med lövslybekämpningen i fortsättningen bör lösas. Bl. a. krävs detta för att skogsbruket skall få erforderligt underlag för sin långsiktiga planering och för genomförandet av nödvändiga avverknings- och återväxtåtgärder. Att ytterligare fördröja lösningen av denna lagstiftningsfråga framstår mot bakgrund härav som synnerligen olyckligt. Utskottet hyser därför starka betänkligheter mot regeringens nu framlagda förslag om att på obestämd tid förlänga den tillfälliga förbudslagstiftningen på området. Enligt utskottets mening är det hög tid att riksdagen fattar ett långsiktigt beslut om den fortsatta bekämpningsmedelsanvändningen inom skogsbruket.

I fråga om den principiella innebörden av ett dylikt beslut finns det enligt utskottets bestämda uppfattning ingen anledning att frångå de riktlinjer som riksdagen ställde sig bakom så sent som i december förra året vid behandlingen av prop. 1981/82: 44 med förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark (JoU 1981/82: 16). Innebörden av angivna riktlinjer var sammanfattningsvis följande.

En grundläggande förutsättning är att de regler som skall gälla för bekämpningsmedelsanvändningen skall vara klara och entydiga. Kommu-

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

nerna skall härvidlag ges ett avgörande inflytande. Varken skogsbruket eller miljövården skall behöva sväva i okunnighet om vad som gäller.

Kommunen måste anses ha den bästa möjligheten att utifrån de lokala förutsättningarna bedöma om skogsmarken i fråga har sådan betydelse för friluftslivet, naturvården och lokalbefolkningen att spridning av bekämpningsmedel inte skall få ske. Mot angiven bakgrund bör kommunerna inom ramen för den fysiska planeringen ange vilka skogsområden som skall undantas från besprutning. Inom dessa områden skall totalt förbud mot spridning av bekämpningsmedel för bekämpning av lövsly gälla. Den långsiktiga plan där detta anges skall fastställas av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges beslut bör inte kunna överklagas till annan instans. Enda överklagningsmöjligheten bör vara s. k. kommunalbesvär.

Innan en kommun fastställer det område för vilket totalförbud skall gälla bör de fackliga organisationerna höras. Det är viktigt att arbetarskyddsaspekterna blir klarlagda innan beslut fattas av kommunfullmäktige.

Genom det här redovisade förslaget uppnås ett totalförbud mot spridning av bekämpningsmedel för lövslybekämpning över de skogsmarker där kommunen utifrån de lokala förutsättningarna bedömer att sådan användning ej skall ske. Därmed garanteras ett totalt lekmannainflytande över beslutet om för vilka områden totalförbudet skall gälla. Omfattningen av totalförbudsområdena avgör kommunen helt självständigt.

Med det angivna systemet möjliggörs en betydligt bättre och säkrare planering av såväl miljö- och rekreationsfrågorna som skogsbruket.

För de övriga skogsområden inom en kommun som inte kommer att omfattas av totalförbudet bör ett generellt förbud mot spridning av bekämpningsmedel för lövslybekämpning gälla. Från detta generella förbud skall dock dispens kunna lämnas. Ansökan om dispens skall inges till skogsvårdsstyrelsen, som har att avgöra om dispens skall beviljas eller ej.

För att dispens skall kunna lämnas bör gälla dels att lövslybekämpning är nödvändig för att skogsvårdslagens krav i fråga om tryggheten av skogens återväxt skall uppfyllas, dels att omständigheterna är sådana att mekanisk röjning inte rimligen kan komma i fråga. Vad som är rimligt från skogsvårdssynpunkt får bestämmas på grundval av en samlad bedömning av alla för det enskilda fallet betydelsefulla omständigheter. Det gäller bl. a. det geografiska läget, skogsmarkens beskaffenhet, beståndssammansättning, terrängförhållanden samt tillgång på arbetskraft som kan utföra röjning med mekaniska metoder. Om så begärs bör, för att den långsiktiga planeringen inom skogsbruket skall underlättas, dispensansökan kunna prövas i samband med att anmälan om slutavverkning inges.

Vad utskottet här anfört innebär att utskottet föreslår att riksdagen avslår regeringens förslag och motionerna 2073, 2147, 2148 och 2149 yrkande 2 och i stället med vissa ändringar av i huvudsak redaktionell natur antar det förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark som lagts fram i den socialdemokratiska partimotionen 1921 och som

motsvarar det lagförslag riksdagen begärde i december 1981 (JoU 1981/82: 16).

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet inte ansett sig kunna biträda det i motion 2151 framförda yrkandet om undantagslöst förbud mot spridning av lövslybekämpningsmedel över skogsmark. Motionen bör således avslås. Mot bakgrund av att utskottet förordar en annan lösning av lagstiftningsfrågan än regeringen finner utskottet heller inte anledning påkalla någon riksdagens ytterligare åtgärd på grund av de i motionerna 2149 yrkande 2 och 2150 framställda förslagen om vissa ändringar i regeringens lagförslag.

Den permanenta lagen om spridning av lövslybekämpningsmedel bör liksom nu gällande tillfälliga lag gälla vid sidan av lagstiftningen om hälso- och miljöfarliga varor liksom även arbetsmiljölagstiftningen. Det innebär bl. a. att prövningen av ett bekämpningsmedels hälso- och miljöfarlighet liksom hittills skall ske på central nivå i produktkontrollnämnden.

Nuvarande tillfälliga förbudslagstiftning omfattar även sådan spridning av bekämpningsmedel som sker med metoder där enskilda trädstammar behandlas med medlen i fråga (s. k. fickning, stubbehandling och liknande metoder). Enligt utskottets av riksdagen tidigare godkända uttalande talar bl. a. arbetsmiljöskäl för att motsvarande bör gälla även inom ramen för kommande permanenta lagstiftning på området. Det av utskottet förordade lagförslaget är också utformat i enlighet härmed.

Lagen bör som sägs i motion 1921 i princip träda i kraft den 1 juli 1982. I fråga om skogsvårdsstyrelsernas dispensgivning vill dock utskottet nämna följande.

Som anförs i motion 1921 är avsikten att kommunen skall utarbeta en övergripande plan över skogsmarken inom kommunen och på karta märka ut de områden där bekämpningsmedel för lövslybekämpning ej får användas. Därigenom ges skogsbruket möjlighet att mot bakgrund av kommunplanen planera sina åtgärder. Det är av stor vikt att skogsbruket ges denna möjlighet. Kommittén som utrett frågan om användning av kemiska medel i skogsbruket beräknade att det skulle ta ungefär ett år för en kommun att göra den i det föregående nämnda planen över skogsområdena i kommunen. Utskottet ansluter sig till den bedömningen och förordar därför att lagstiftningsreformen i nu förevarande avseende träder i kraft den 1 juli 1983 och att således någon dispens från spridningsförbudet dessförinnan inte bör få lämnas. Det får förutsättas att kommunerna före nyssnämnda datum fattat erforderliga planbeslut i frågan.

I prop. 1981/82: 91 framlagt lagförslag innehåller en övergångsbestämmelse av innebörd att undantag från spridningsförbud som med stöd av nu gällande lag medgetts för vetenskaplig prövning skall gälla även efter den nya lagens ikraftträdande. Motsvarande regel bör enligt utskottets mening införas som en övergångsbestämmelse även till den lag som utskottet förordat böra gälla fr. o. m. den 1 juli 1982.

I de avsnitt det av utskottet förordade lagförslaget inte närmare kommenterats i det föregående får utskottet hänvisa till de synpunkter utskottet redovisat i betänkandet JoU 1981/82: 16 i motsvarande ämne.

dels den del av utskottets yttrande på s. 15 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "samernas intressen" bort ha följande lydelse:

Utskottet får med anledning härav erinra om sitt av riksdagen tidigare godkända uttalande om att skogsvårdsstyrelsens prövning av dispensärenden givetvis måste ske med beaktande av de särskilda bestämmelser som utfärdats till skydd för samernas intressen.

dels utskottets hemställan under 2 och 3 bort ha följande lydelse:

2. *beträffande förslag till lag om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark*

att riksdagen avslår det i proposition 1981/82:91 framlagda lagförslaget samt motionerna 1981/82:2149 yrkande 1 och 1981/82:2150,

3. *beträffande förslag till lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark*

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1981/82:1921 yrkande 5 samt med avslag på motionerna 1981/82:2073 yrkande 3, 1981/82:2147, 1981/82:2148 och 1981/82:2149 yrkande 2 antar det i *bilaga 2* till detta betänkande som *reservanternas förslag* betecknade lagförslaget.

Förslag till

Lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark

Förslag i motion 1981/82:2149
(motsvarar regeringens förslag i prop. 1981/82: 44)

Härigenom föreskrivs följande.
1 § Spridning över skogsmark av bekämpningsmedel, avsedda för bekämpning av lövsly, är förbjuden. Med spridning av bekämpningsmedel avses enligt denna lag inte metoder där enskilda trädstammar behandlas med bekämpningsmedel.

2 § Länsstyrelsen får medge undantag från 1 § om

1. skogsmarken har liten betydelse för friluftslivet, naturvården och den lokala befolkningens trivsel och

2. kravet enligt 7 § skogsvårdslagen (1979: 429) i fråga om återväxt av skog inte rimligen kan tillgodoses genom röjning med mekaniska metoder med hänsyn till skogsmarkens läge och beskaffenhet, skogsbeståndets sammansättning och tillgången på arbetskraft.

3 § Produktkontrollnämnden får medge undantag från 1 §, om det behövs för vetenskaplig prövning.

4 § I ärenden enligt 2 § skall yttrande inhämtas från kommunen och skogsvårdsstyrelsen.

Länsstyrelsen skall vid sin prövning ta stor hänsyn till kommunens bedömning av skogsmarkens betydelse för friluftslivet, naturvården och den lokala befolkningens trivsel.

5 § Särskilda bestämmelser finns om registrering av bekämpningsmedel och om medlens användning.

Utskottets förslag

Härigenom föreskrivs följande.
1 § Spridning över skogsmark av bekämpningsmedel, avsedda för bekämpning av lövsly, är förbjuden. Med spridning av bekämpningsmedel avses enligt denna lag inte metoder där enskilda trädstammar behandlas med bekämpningsmedel.

2 § Länsstyrelsen får medge undantag från 1 § om

1. skogsmarken har liten betydelse för friluftslivet, naturvården och den lokala befolkningens trivsel och

2. kravet enligt 7 § skogsvårdslagen (1979: 429) i fråga om återväxt av skog inte på ett ekonomiskt godtagbart sätt kan tillgodoses genom röjning med mekaniska metoder med hänsyn till skogsmarkens läge och beskaffenhet, skogsbeståndets sammansättning och tillgången på arbetskraft.

3 § Produktkontrollnämnden får medge undantag från 1 §, om det behövs för vetenskaplig prövning.

4 § I ärenden enligt 2 § skall yttrande inhämtas från kommunen och skogsvårdsstyrelsen.

5 § Särskilda bestämmelser finns om registrering av bekämpningsmedel och om medlens användning.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 2 eller 3 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

7 § Länsstyrelsens och produktkontrollnämndens beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen genom besvär.

Kommunen får överklaga beslut enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983 då lagen (1982:000) om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark skall upphöra att gälla.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 2 eller 3 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

7 § Länsstyrelsens och produktkontrollnämndens beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen genom besvär.

Kommunen får överklaga beslut enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983 då lagen (1982:000) om förbud mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark skall upphöra att gälla. *Undantag som meddelats enligt 2 § sistnämnda lag eller motsvarande äldre bestämmelse skall gälla även efter den nya lagens ikraftträdande.*

*Reservanternas förslag***Förslag till****Lag om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark**

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Spridning av bekämpningsmedel, avsedda för bekämpning av lövsly är förbjuden. Undantag från förbudet kan medges enligt vad som följer av 2–4 §§.

2 § Skogsvårdsstyrelsen får medge undantag från 1 § om kravet enligt 7 § skogsvårdslagen (1979:429) i fråga om återväxt av skog inte rimligen kan tillgodoses genom röjning med mekaniska metoder med hänsyn till skogsmarkens läge och beskaffenhet, skogsbeståndets sammansättning, arbetarskyddsskäl eller tillgången på arbetskraft.

Sådant undantag får ej avse område som omfattas av föreskrift enligt 3 § första stycket.

3 § Kommunfullmäktige får föreskriva att beslut om undantag enligt 2 § första stycket inte får meddelas beträffande de områden med skogsmark som fullmäktige bestämmer.

Avgränsningen av områden som omfattas av föreskrift enligt första stycket skall på lämpligt sätt utmärkas på karta. Beslut om sådan föreskrift skall delges berörda markägare. Avskrift av beslutet skall sändas till skogsvårdsstyrelsen.

4 § Produktkontrollnämnden får medge undantag från 1 §, om det behövs för vetenskaplig prövning.

5 § Särskilda bestämmelser finns om registrering av bekämpningsmedel och om medlens användning.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot spridningsförbudet i 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 2 eller 4 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

7 § Skogsvårdsstyrelsens beslut enligt denna lag får överklagas hos skogsstyrelsen genom besvär.

Beslut av skogsstyrelsen eller produktkontrollnämnden överklagas hos regeringen genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982. Beslut om undantag enligt 2 § får ej meddelas före den 1 juli 1983. Genom denna lag upphävs lagen (1980:368) om förbud under viss tid mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark. Undantag som meddelats enligt 2 § sistnämnda lag skall gälla även efter den nya lagens ikraftträdande.